Anul al 61-lea
6 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.661/939

Nr. 245 Miercuri 6 Septembrie 1944
6 Pagini

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

ABONAMENTE
UNIVERSUL
PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITAȚI
Lei 3500 pe an

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

ABONAMENTE
U. LITERAR
6 luni 400 lei
12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 L. 460
lei-12 L. 900
U. ȘTIO U
6 L. 600 lei 12 L. 1000
Z. ȘTIINȚELOR 6 L. 600-12
L. 1000
VESELIA 6 L.
450 12 L. 800 lei
FR SUFLET 6 L.
320-12 L. 600 lei

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

RESTAURAREA CONSTITUȚIONALĂ

de I. LUGOSIANU

In ultimii șase ani am trăit în neantul constituțional absolut.

Instaurarea regimului dictatorial la noi s'a petrecut în două acte: în 1938 printr'o constituție impusă națiunii și călcată imediat după solemna ei promulgare; în 1940 prin suspendarea acestei constituții și prin organizarea conducerii Statului prin câteva decrete legi cu caracter strict personal.

Constituția din 29 Februarie 1938 a fost impusă țării printr'un plebiscit, a cărui tehnică e prea bine cunoscută ca să mai fie nevoie să stăruim asupra ei. Ea avea defectul fundamental de a fi rezultatul unui act de forță: abrogarea fără nici o formă legală a constituției precedente din 1923. In al doilea rând, ea era călcată încă de a doua zi de însiși autorii ei spre a face loc unui regim de dictatură cu anumite forme legale.

Construcție juridică, nu lipsită de coeziune și de conținut din punct de vedere doctrinal, ea pornia de la ideia preconceptă a instituirii regimului totalitar. Dintre numeroasele făgăduieli conținute în proclamația solemnă, care a însoțit promulgarea ei, numai trei au fost reținute de guvernele timpului: „Intâietatea națiunii române", care trebuia să fie pretextul legilor rasiale, „sporirea autorității și întărirea independenței guvernului", care era punctul de plecare al dictaturii politice; în fine, caracterul corporativ al reprezentanței naționale alese după criterii profesionale, care era menit să devie platforma de organizare a partidului unic, condus de un șef, care gândește pentru toți și are totdeauna dreptate. Un simulacru de constituție și un minimum de forme legale aparente nu puteau însă ascunde, nici măcar superficial, esența dictatorială a regimului.

La 5, 6 și 8 Septembrie 1940 și această șubredă garanție a așezării Statului și a drepturilor cetățeanului era nimicită. Prin așa zisele legi sau decrete-legi cu numerele 3053, 3067 și 3072, aproape identice prin conținutul lor, generalul Antonescu lua în fapt conducerea statului. Suveranul țării era despuiat de prerogativele regale, ne mai păstrând în teorie decât dreptul de a fi capul oștirii; dreptul de grație și amnistie; dreptul de a bate monedă, de a conferi decorații, de a acredita ambasadori și miniștri plenipotențiari; de a încheia anume convenții cu Statele străine și de a numi un prim ministru „cu depline puteri".

Aproape totalitatea prerogativelor regale erau smulse astfel Coroanei, care își pierdea printr'un act de violență drepturile esențiale de a sancționa și promulga legile sau de a le refuza sancționarea; de a numi sau confirma în funcțiunile publice; de a face regulamentele de aplicarea legilor; de a conferi gradele militare. Coroana își pierdea de asemenea prerogativele legislative cu drepturile lor aferente.

Toate puterile Regelui și ale Națiunii intrau astfel într'o singură mână — mâna pătată de destin a așa zisului mareșal Antonescu, care ne-a dus la catastrofă, prin cea mai violentă, cea mai cinică și cea mai ineptă politică din toată istoria modernă a poporului român.

In situația creată prin isgonirea regimului Antonescu trebuia umplut golul constituțional moștenit de la șase ani de dictatură. Nici unul din principiile clasice ale monarhiei constituționale nu mai putea fi pus în funcțiune:

Toate puterile Statului emană dela națiune, care nu le poate exercita decât prin delegațiune, conform normelor constituționale.

Guvernul exercită puterea executivă în numele regelui în modul stabilit prin constituție.

Puterea legislativă se exercită colectiv de către Rege și reprezentațiunea națională, de asemenea conform prevederilor constituționale.

De aceia era nevoie imediată de un cadru constituțional, căci un regim de legalitate și un regim de libertăți nu pot funcționa fără lege.

Nu putea fi vorba de o constituție impusă de capul Statului sau de guvern. Experiența ei a fost nefastă de câteori a fost făcută. De aceia hotărîrea regală — luată de acord cu guvernul Majestății Sale — de a restaura constituția din 29 Martie 1932 este un act înțelept.

La timpul său această constituție a fost votată în formele legale și acoperia toate nevoile fundamentale ale poporului român și toate cerințele unui regim democratic. Suspendată printr'o serie de acte arbitrare, ea n'a încetat de cât în fapt de a fi pactul fundamental al țării. Repunerea ei în vigoare este logică și orice obiecțiuni de ordin doctrinal împotriva reînvierii ei n'au nicio valoare față de necesitatea vitală a poporului român de a avea fără întârziere o așezare constituțională.

Noul regim creat prin restaurarea legii fundamentale din 1923 dă așezării noastre democratice de astăzi baza constituțională, de care avea absolută nevoie.

De sigur, legislația astăzi existentă va trebui pusă de acord cu constituția intrată din nou în vigoare, printr'o serie de adaptări legislative și mai ales printr'o viguroasă și necruțătoare acțiune de abrogare a tuturor legilor, care au servit drept instrumente de guvernare regimului prăbușit.

Dar mai presus de orice principiile constituționale trebue să intre adânc în conștiința cetățenilor. Dobândirea lor a fost scump plătită. Pentru ele a curs odinoară mult sânge și s'au dat lupte grele. Am făcut în acești ani din urmă experiența dramatică a regimului personal, în care dictatorul — fără nici o lege fundamentală de respectat — este singurul isvor de drept.

Știm astăzi cât ne costă. Să n'o mai repetăm!

Popoarele au libertățile, pe care le merită. Acestea au valoare însă atâta timp cât menținerea lor este impusă de voința tuturor. Cetățenii au drepturi de cetățeni, dacă-și fac datoria de cetățeni. Ei se bucură de legalitate, dacă respectă legea și susțin respectarea ei; ei beneficiază de dreptate, dacă respectă dreptatea și impun respectarea ei.

Dacă națiunea noastră va fi conștientă de aceste adevăruri, restaurarea constituțională de astăzi va fi o dată hotărîtoare în istoria politică a poporului român.

M. S. REGELE N'A AVUT NICIODATĂ INTENȚIA SĂ PĂRĂSEASCĂ ȚARA

COMUNICAT

O personalitate română aflată în Marea Britanie a publicat zilele trecute într'un ziar englez un articol în care afirma, între altele, că Majestatea Sa Regele ceruse, acum câtva timp părerea Aliaților precum și a unor români locuind în străinătate asupra oportunității de a se refugia în străinătate, primind sfatul de a nu părăsi țara.

Suntem autorizați a da acestei aserțiuni desmințirea cea mai categorică. Majestatea Sa Regele nu a luat niciodată în considerațiune eventualitatea unei plecări în străinătate și nu a cerut, în consecință, părerea nimănui asupra unei asemenea eventualități. Dimpotrivă Majestatea Sa Regele n'a încetat o clipă de a pregăti acțiunea împlinită la 23 August, acțiune în vederea căreia prezența Majestății Sale în mijlocul națiunii era pe cât de firească pe atât de indispensabilă.

IMPORTANȚA TRECERII ROMÂNIEI ALĂTURI DE ALIAȚI

Stockholm, 4 (Rador). — Ziarul „Svenska Dagbladet" din 1 Septembrie publică o corespondență particulară din Berna în care se subliniază importanța trecerii României alături de aliați.

Trupele române, pe care recent chiar generalul german Dittmar le califica printr'un ordin de zi ca fiind „extrem de bune, având material uman și armament de primul rang", dau acum un prețios concurs trupelor sovietice.

Grație României, trupele rusești au putut să înainteze ușor spre inima Transilvaniei, ținută de trupe germano-ungare și de unde distanța până la Budapesta este foarte mult redusă.

Totdeodată trupele rusești pot în mod ușor să înainteze acum spre frontiera cehoslovacă și austriacă.

Ajutorul militar al României a înlesnit rușilor să ajungă la sursele petrolifere dela Ploești și la rafinerii, fapt care lipsește pe Germania de peste 30 la sută din produsele petrolifere pe care le avea în ultimul timp.

Cu ajutorul României o altă coloană rusească se află în drum, traversând Muntenai, spre Iugoslavia, unde în curând va lua contact cu forțele lui Tito. Astfel se va tăia orice posibilitate germanilor din Grecia și Bulgaria să se retragă la timp. Urmarea imediată va fi probabil stabilirea contactului între trupele rusești și cele aliate din Italia.

Urmările politice ale hotărîrei României vor fi probabil tot atât de mari. Capitularea Bulgariei este deja un fapt și aceia a Ungariei nu se va mai lăsa mult timp așteptată, întrucât Ungaria nu are nicio posibilitate serioasă de a se apăra împotriva trupelor ruso-române.

Distrugerea industriei grele germane apare ca o urmare inevitabilă, deoarece ea este concentrată, în ultimul timp, în regiunile din Europa centrală, care vor cădea încurând în mâinile rușilor.

ELEMENTELE ESENȚIALE ALE POLITICII EXTERNE ROMÂNE

Temeiul oricăror conversațiuni internaționale, militare sau politice, trebue să fie încrederea reciprocă a părților

convențiunei. De aceea convențiile cari — cum a fost acea a României cu Germania hitleristă — nu corespund sentimentului public și sunt contrarii tradiției politice a națiunei, nu pot dăinui de cât atâta timp cât acei cari le-au impus își pot păstra autoritatea și ele se prăbușesc odată cu căderea acestora. Așa s'a petrecut cu alianța cu Germania impusă României.

Intre noi și Rusia Sovietică există azi o situație juridică politică și militară corespunzătoare sentimentului unanim al opiniei publice din cele două țări și pe care d. Grigore N. Buzești, ministrul afacerilor străine, a precizat-o cu prilejul declarațiilor făcute ziariștilor străini sosiți în Capitală.

D. Grigore N. Buzești, după ce a reamintit declarația d-lui Molotov, Comisarul Poporului al afacerilor străine, făcută la 25 August, a subliniat că această declarație precizează între altele și următoarele:

„In cazul când trupele române încetează imediat operațiunile contra trupelor sovietice și se angajează să ducă războiul contra Germaniei pentru independența României sau împotriva Ungurilor, pentru eliberarea Transilvaniei cot la cot cu armata roșie, aceasta le va permite să-și păstreze armele și le va sprijini prin toate mijloacele, la îndeplinirea nobilei lor misiuni. U. R. S. S. va înceta operațiunile de îndată ce te[illegible] trupele germane".

După ce a făcut această precizare care pune în lumină statutul actual al raporturilor româno-sovietice, stabilit în mod prealabil și independent de semnarea convenției de armistițiu, care în mod firesc necesită discuțiuni mai ample în stabilirea amănuntelor, ministrul nostru de externe a arătat ziariștilor străini că România a îndeplinit această condițiune din declarația d-lui Molotov în ziua de 24 August, când a declarat războiu Germaniei și că, prin propriile ei mijloace, armata română a eliberat teritoriul românesc de germani, urmând ca să continue alături de armata roșie și la eliberarea Transilvaniei unde încă au rămas trupe germane și ungare. Această ultimă operațiune este în curs de desfășurare.

Cu alte cuvinte România a voit, înainte de orice, înainte chiar de semnarea convenției de armistițiu, să rămâe bine stabilit, pentru ea însăși și pentru Națiunile Unite, că hotărîrea ei dela 23 August 1944 n'a fost un act făcut sub presiunea unor evenimente militare nenorocite, ci o hotărîre eroică pornită din conștiința națională, luată după o intensă și stăruitoare activitate a M. S. Regelui și a

(Continuare in pag. 2-a)

NU S'A LUAT NICI O MĂSURĂ SPECIALĂ IMPOTRIVA MINORITĂȚII MAGHIARE

La Mesagiul adresat de Guvernul Regal Maghiar prin postul de radio Budapesta în seara de 1 Septembrie 1944 ora 23,50 Guvernul Regal Român ține a da următoarea precizare:

Guvernul Regal Român a adoptat un Decret-Lege prin care se reinstaurează un regim constituțional democratic, potrivit căruia toți cetățenii români, indiferent de originea lor etnică, se bucură de aceleași drepturi înaintea legilor țării.

Guvernul român înțelege să se conducă după acest principiu în toate acțiunile sale. Astfel fiind, nici o măsură nu a fost luată împotriva vreunui membru al minorității maghiare, ca atare. Dacă s'au luat unele măsuri de siguranță după data de 24 August, au avut un caracter general și nu au fost întemeiate pe vreun criteriu de discriminare etnică.

Cei câțiva minoritari maghiari, care au putut intra în cadrele acestor măsuri cu caracter general, nu se găsesc arestați, ci reținuți la domiciliu.

Guvernul român este de acord să permită delegaților Crucii Roșii în România, în cazul când aceștia ar accepta-o, să se asigure de acest fapt.

4 Septembrie 1944.

Divizia „Tudor Vladimirescu" alcătuită din foștii prizonieri români în Rusia trecând spre frontul Ardealului

RĂSPUNDERILE UNGARIEI

de GABRIEL ȚEPELEA

Presa maghiară a susținut ani de zile tema misionarismului și a civilizației maghiare. Acum când celebrul „armistițiu de presă" româno-maghiar, regisat de Berlin a căzut, putem în fine să arătăm rolul disolvant al politicei maghiare în acest sector al Europei.

Preocupați exclusiv de interesele de castă și exploatare grofii unguri au căutat să infuzeze poporului mereu țeluri expansioniste, țeluri externe pentru a nu pretinde ieșirea din sclavia socială în care era ținutit de veacuri.

Intr'un memoriu înaintat regentului Horthy, însuși Bela Imrédy, leaderul nazismului maghiar, arăta că fără anexiunile teritoriale dela Muenchen și Viena în Ungaria trebuia să isbucnească în 1938 o mare revoltă a maselor. A vorbi de expropiere, de reforme sociale în Ungaria echivala cu o crimă de stat, pe care grofii nu erau dispuși s'o ierte.

O propagandă abilă a retușat adevăratele țeluri ale poporului. Pentru a-și putea menține privilegiile, grofii nu s'au dat în lături dela cele mai mârșave atentate împotriva vecinilor.

Dacă țările din acest spațiu au căzut victime nazismului, vinovată mare este Ungaria. Ungaria

(Continuare in pag. 2-a)

OPERAȚIILE TRUPELOR ROMÂNE CONTINUĂ CU SUCCES IN TRANSILVANIA

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAȚIUNILOR DIN ZIUA DE 4 SEPTEMBRIE 1944

In Ardeal, trupele noastre au continuat cu succes luptele în masivul Baraoltului-Malnaș.

In zona Jimbor a fost capturată o baterie antiaeriană în stare de funcționare.

TRUPELE ALIATE AU ELIBERAT ORAȘUL BRUXELLES

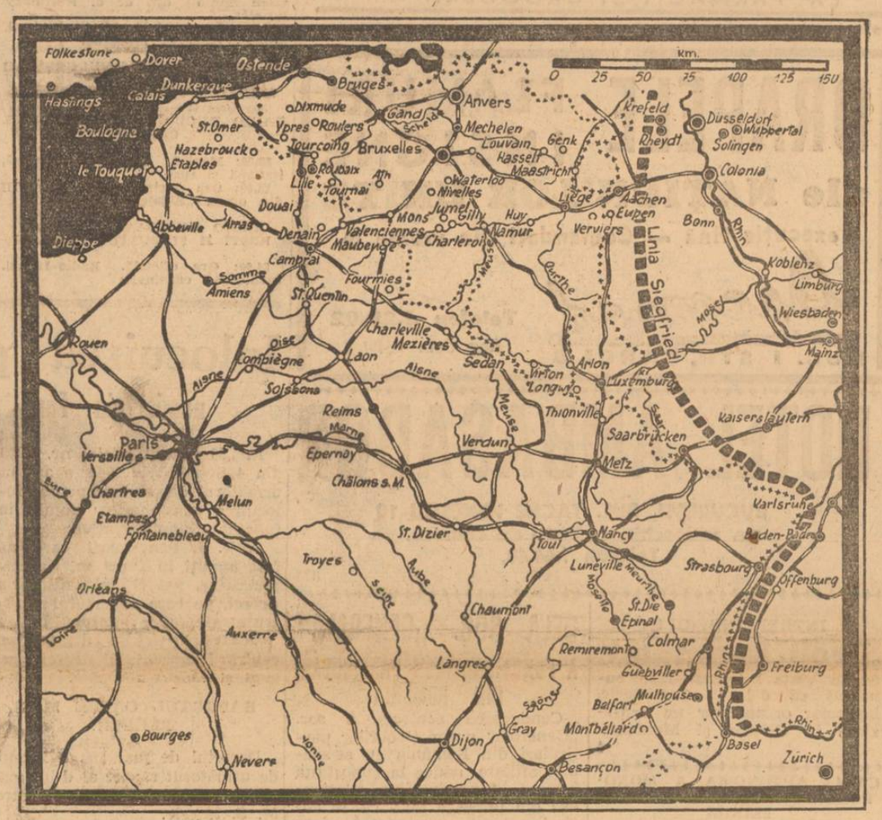

Londra, 4 (Rador). — Comunicatul publicat de cartierul general al forțelor expediționare aliate anunță:

Bruxelles a fost eliberat.

Trupele aliate, care au trecut frontiera belgiană ieri dimineață, au eliberat repede localitatea [illegible] și est, intrând în capitală seara târziu.

Mai la vest, alte forțe blindate au pătruns spre nord prin Bethune și LiLlers, ajungând în apropiere de Aire.

In regiunea Abbeville, râul Somme a fost trecut pe ambele laturi ale orașului, care acum este în mâinile noastre după câteva lupte. Trupele noastre înaintează către nord de râu.

La nord și la est de Le Havre ne-am apropiat de apărările importante ale portului.

La circa 40 de mile spre sud-vest de Bruxelles, frontiera belgiană a fost trecută de alte coloane care înaintează către nord-est. Elementele noastre se găsesc în regiunea Charleroi.

Mai la sud, o înaintare către răsărit a adus trupele noastre în apropiere de Nancy.

Unitățile, care urmăresc această presiune, au trecut Meusa în altă parte lângă Chalaines, la 10 mile spre sud-est de Commercy și trupele noastre se găsesc în Saint Mihiel.

Mișcările inamice pe șosele și căi ferate în Belgia și în regiunea Pas de Calais au fost atacate eri de avioanele de vânătoare și bombardierele de vânătoare. Un număr considerabil de vehicule motorizate, locomotive și vagoane de cale ferată au fost distruse sau avariate.

In Olanda, 6 aerodromuri au fost atacate de puternice formațiuni de bombardiere grele.

Regiunea fortificată dela Brest a fost obiectivul unor forțe mijlocii de bombardiere ușoare, care au atacat în valuri în cursul dimineții și serii. Au fost lovite poziții de tunuri, depozite de muniții și carburanți și puncte de sprijin.

TRUPELE ALIATE AU INTRAT PE TERITORIUL GERMAN

Stockholm, 4 (Rador). — **Corespondentul din Berna al ziarului** Svenska Dagbladet **a anunțat Duminică noaptea că trupele aliate au cucerit satul german Perle din interiorul Germaniei la întretăierea frontierelor Germania, Franța și Luxemburg.**

Deși această știre nu este confirmată din niciun alt izvor, Perle se află numai la 12 mile spre nord-est de Thionville, unde germanii au anunțat Sâmbătă că se dau lupte grele.

Declarațiile d-lui Iuliu Maniu făcute agenției „Britanova"

D. Iuliu Maniu, președintele partidului național-țărănesc, a binevoit a acorda agenției „Britanova", următorul interview:

„Regimul dictatorial, introdus de fostul rege Carol a împiedicat națiunea română să-și exprime voința, care a fost totdeauna de a lupta alături de democrațiile occidentale și de națiunile unite. Guvernul Tătărăscu, constituit de ex regele Carol, a hotărât ca politica externă a României să meargă împreună cu Germania și a încheiat în acest sens un proces verbal, în prezența ministrului plenipotențiar Fabricius. Guvernele dictatoriale ale d-lui mareșal Antonescu și Horia Sima au menținut această orientare, lăsând ca trupele germane să invadeze România, sub diferite pretexte. S'au adus decrete și s'au luat măsuri draconice pentru a împiedica națiunea română de a-și exprima voința asupra directivelor de stat interne și externe. Partidul național-țărănesc a luptat dela început cu hotărâre și pe față contra acestui regim. Prieteni distinși de al noștri au căzut jertfă, suferind persecuții dureroase și umilitoare

Eu însumi, în calitate de președinte al partidului național țărănesc, am protestat pe față, dela primul moment al introducerii dictaturii, contra măsurilor de o brutalitate nemaipomenită a exregelui Carol și în contra tuturor măsurilor luate de regimul d-sale și în deosebi contra hotărârii de a lupta împotriva națiunilor unite, după ce ajunseseră trupele noastre la Nistru. Toate protestele mele au rămas însă fără rezultat. Regimul dictatorial și-a urmat cursul și noi a trebuit să suportăm aberația de a sta în război cu națiunile cari înainte cu 25 de ani ne-au ajutat să facem România Mare și împotriva puternicei noastre vecine Rusia.

Drept rezultat al acestei politici nefericite, am pierdut sute de mii de vieți românești, am pierdut averi însemnate și a trebuit să suportăm două serii de bombardamente: întâi ale națiunilor unite, iar după aceea din partea germanilor, cari ne-au trădat în dublu sens, au făcut să pierdem o parte a Transilvaniei, să pierdem aproape tot armamentul și să distrugă însemnate orașe, mari comori sociale și economice.

Eu am rămas în România, în mijlocul acestor vijelii, anume pentru a protesta aici, în interiorul țării și pentru a ține vie făclia democrației naționale, deși

(Continuare in pag. 2-a)

MUSSOLINI A FUGIT IN GERMANIA

Roma, 4 (Rador). — *Cercurile italiene informate sunt de părere că Mussolini a fugit de curând cu avionul în Germania, plecând din orașul Selo de pe malul lacului Garda.*

Acest oraș fusese în ultima vreme sediul guvernului fascist.

POSTUL DE RADIO MOSCOVA A ADRESAT UN MESAJ AUSTRIEI

Moscova, 4 (Rador). — După cum anunță corespondentul agenției „Reuter", postul de radio Moscova a adresat un mesaj Austriei, Luni dimineață, spunând între altele:

Prăbușirea lui Hitler este apropiată și deci se apropie și eliberarea voastră de sub jugul nazist.

Națiunile vecine vouă se răscoală împotriva tiraniei naziste. Acum a bătut și ceasul vostru de a ajuta națiunile unite.

Austrieci, ridicați-vă toți, ca unul singur, împotriva naziștilor. Loviți puternic și repede, sabotați orice este în legătură cu efortul de război german.

Fiecare dintre voi trebue să se alăture mișcărilor de rezistență existente și astfel să apropie victoria, care se profilează.